

[Time: 3:00 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer Any Two of the following. (20)

- a) "Constructivism is the model which emphasizes the fact that learners construct or build their own understanding". Justify the statement with reference to 7 Es of Constructivist Approach.
- b) Describe Collaborative Approaches to Learning and its educational Implication.
- c) State the concept and process of Inquiry based Learning with its educational Implication.

Q.2 Answer Any Two of the following. (20)

- a) "Theories of Cognitive Development are vital to understand learners' intellectual growth." Explain this statement with respect to the theory of Jean Piaget.
- b) Explain Bruner's theory of development and his three modes of representation.
- c) Explain in detail Multiple Intelligence Theory propounded by Howard Gardner.

Q.3 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Elaborate the concept of Thinking by specifying its characteristics. Explain types of Thinking in detail by giving suitable examples.
- b) Define Forgetting and the causes of forgetting. How will you help children remember the learned facts?
- c) Explain the concept of memory. Discuss the factors affecting memory.

Q.4 Answer Any Two of the following. (20)

- a) Define the meaning of creativity and its process. Illustrate the role of teachers in the promotion of creativity.
- b) Elucidate the steps followed for problem solving method along with its educational implication.
- c) Briefly explain the three metacognitive skills and how teacher can use better metacognitive strategies to improve students.

Q.5 Write short note on Any Two. (20)

- a) Concept and Education Implication of Constructivism
- b) Education Implications of Lev Vygotsky's Theory & Jerome Burner's Theory
- c) Types of Memory & Forgetting
- d) Role and Educational implications of Creativity

(मराठी अनुवाद)

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

(अ) "रचनावाद हे असे प्रतिरूप आहे. 'जे, विद्यार्थी त्यांच्या आकलनाची रचना किंवा बांधणी स्वतः करतात, या वस्तुस्थितीवर जोर देते". रचनावादी दृष्टिकोनाच्या 7 Es च्या संदर्भात विधानाचे समर्थन करा.

(ब) शिकण्यासाठी सहयोगी दृष्टिकोन आणि त्याचे शैक्षणिक परिणाम वर्णन करा.

(क) चौकशी आधारित शिक्षणाची संकल्पना आणि प्रक्रिया त्याच्या शैक्षणिक परिणामासह सांगा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

(अ) "शिक्षकांची बौद्धिक वाढ समजून घेण्यासाठी संज्ञानात्मक विकासाचे सिद्धांत महत्वाचे आहेत." जीन पियाजेच्या सिद्धांताच्या संदर्भात हे विधान स्पष्ट करा.

(ब) ब्रुनरचा विकासाचा सिद्धांत आणि त्याचे प्रतिनिधित्व करण्याच्या तीन पद्धती स्पष्ट करा.

(क) हॉवर्ड गार्डनर यांनी मांडलेल्या एकाधिक बुद्धिमत्ता सिद्धांताचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

(अ) विचार करण्याची संकल्पना तिची वैशिष्ट्ये निर्दिष्ट करून विस्तृत करा. योग्य उदाहरणे देऊन विचारसरणीचे प्रकार तपशीलवार समजावून सांगा.

(ब) विसरणे आणि विसरण्याची कारणे परिभाषित करा. शिकलेली तथ्ये लक्षात ठेवण्यास तुम्ही मुलांना कशी मदत कराल?

(क) स्मृतीची संकल्पना स्पष्ट करा. स्मरणशक्तीवर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- (अ) सर्जनशीलतेचा अर्थ आणि त्याच्या प्रक्रियेची व्याख्या करा. सर्जनशीलतेच्या संवर्धनामध्ये शिक्षकांची भूमिका स्पष्ट करा.
- (ब) समस्या सोडवण्याच्या पद्धतीसह त्याच्या शैक्षणिक परिणामासाठी अनुसरण करण्यात आलेले टप्पे स्पष्ट करा.
- (क) तीन आकलनाचे आकलन कौशल्ये आणि शिक्षक विद्यार्थ्यांना सुधारण्यासाठी अधिक चांगल्या आकलनाचे आकलन (Metacognition) रणनीती कशा वापरू शकतात हे थोडक्यात सांगा.

प्र.५ टीपा लिहा. (दोन) (२०)

- (अ) रचनावादाची संकल्पना आणि शैक्षणिक परिणाम
- (ब) लेव्हा वायगॉटस्कीचा सिद्धांत आणि जेरोम बर्नरच्या सिद्धांताचे शैक्षणिक परिणाम
- (क) स्मरणशक्ती आणि विसरण्याचे प्रकार
- (ड) सर्जनशीलतेची भूमिका आणि शैक्षणिक परिणाम

*****